

Dato

30.04.2026

Vår referanse

26/46588

Studiekvalitetsmeldingen 2025-26 - Institutt for sosialantropologi

Oppfølging av Studiekvalitetsmeldingen 2024

I studieåret 2025 har instituttet arbeidet særlig med styrking av metode- og praksisorientert undervisning. Endringer i emner i BA-løpet er iverksatt våren 2026. Hovedmålet har vært å styrke metodeopplæringen, øke sammenhengen i studieløpet, gjøre faget mer praksis- og arbeidslivsorientert, samt bidra til å gjøre studenter bedre rustet for MA-studier.

Utviklingsarbeid med utdanningskvalitet

kort beskrivelse av utviklingsarbeidet med utdanningskvalitet, med fokus på endringer

Vi arbeider kontinuerlig med å bedre rutinene for kvalitetssikring av undervisningstilbudet. En viktig del av dette er å sikre kunnskapsoverføring mellom undervisningspersonell - både emneansvarlige og undervisningsassistenter – fra semester til semester. Dette skjer bl.a. i undervisningsmøter ved hver semesterstart (se nedenfor). I tillegg til de påkrevde emneevalueringene, har vi valgt også å fortsette med egenevaluering hver gang et emne undervises. Vi erfarer at de er nyttige, særlig med tanke på kunnskapsoverføring til nye emneansvarlige. I lys av utfordringer med KI, har vi fra våren 2026 valgt å ta med nye punkt i malene for egenevalueringen og emnerapportene. Vi spør nå også eksplisitt om gjennomføring av obligatorisk aktivitet og eksamen/vurdering på emnene. Vi ønsker også å sikre at vi får med informasjon om tematikk for eksamensoppgavene, og erfaringer med gjennomføring av eksamen, sensur og klage.

Fokusgruppe

For å styrke studentopplevelsen og læringsutbyttet i bacheloremnene i sosialantropologi inviteres studenter til å delta i en fokusgruppe våren 2026. Formålet er å få bedre innsikt i studenters erfaringer med obligatoriske aktiviteter, undervisnings- og vurderingsformer. Vi er særlig interessert i hva som påvirker oppmøte i undervisning og ønsker derfor snakke med et bredt utvalg studenter, både de som deltar aktivt og de som av ulike grunner deltar mindre i undervisning og arbeidsgrupper.

Postadresse

Universitetet i Bergen
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:

post@uib.no

Organisasjonsnummer

874 789 542

Saksbehandler

Sigrid Marie Langeland Tellez
Telefon: +47 55583801
Mobil:
E-post: sigrid.tellez@uib.no

Etikkomite

Instituttet har opprettet en etikk-komite som gjør en fagetisk vurdering av planlagte MA-prosjekter som har særlige utfordringer relatert til etisk forsvarlighet.

Undervisningsseminar

Vi har videreført ordningen med halvdagsseminar ved semesteroppstart både høst og vår for både emneansvarlige og undervisningsassistenter som er involvert i undervisning det aktuelle semesteret. Hensikten med seminaret er at alle er samkjørt og oppdatert på hverandres planer. I seminaret i januar hadde vi et særlig fokus på henholdsvis (1) KI i undervisning og vurdering, og (2) på vurdering generelt.

Eksamensutvalg

Instituttet har et eksamensutvalg som kan gi råd om valg av vurderingsform, hvordan vi bør forholde oss til bruk av KI som hjelpemidler i forhold til obligatoriske innleveringer og eksamen.

Prioriteringer ved instituttet

kort beskrivelse av prioriteringer ved instituttet

En hovedprioritering i utdanningsfeltet er å introdusere metodeundervisning tidligere i BA-løpet (nytt metodeemne **SANT108 Etnografi i praksis**) og sørge for et mer gjennomgående fokus på metode i BA-graden. Hovedmålet er å styrke metodeopplæringen og øke sammenhengen i studieløpet, samtidig som faget gjøres mer praksis- og arbeidslivsorientert, og studentene blir bedre rustet for videre MA-studier. Våre MA-studenter har gitt uttrykk for at de hadde ønsket mer metodeundervisning på BA slik at de kunne vært bedre forberedt til eget feltarbeid på MA.

I lys av det nye metodeemnet har vi valgt å gjøre justeringer i den obligatoriske oppgaven i SANT100 fra minifeltarbeid til observasjonsøvelse. Endringene inkluderer blant annet at studentene ikke lenger skal utføre intervju, men skal utforske deltakende observasjon som en sentral antropologisk metode. Dette passer bedre som en tidlig introduksjon til metoden innenfor emnets ramme, samt som en forberedelse til SANT108 semesteret etter. Endringene ble gjennomført første gang høsten 2025 og vi erfarer at studentene har godt utbytte av observasjonsøvelsen i SANT100, samtidig som det nye formatet er betydelig mindre ressurskrevende for undervisere.

Instituttet viderefører satsingen på årlig undervisning av valgfrie (con amore) emner basert på ansattes pågående forskning. I 2025 gikk det ett slikt emne i vårsemesteret og fire emner i høstsemesteret. Emnene på høstsemesteret tilbys både på BA og MA nivå, og for første-semester MA-studenter er det obligatorisk å velge ett av disse emnene. Våren 2026 tilbyr vi tre con amore-emner på BA-nivå og til høsten er det planlagt fire emner på BA og MA-nivå.

Emne- og programevaluering

gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
SANT260 (vår 2025)	Studentene forholder seg i liten grad til pensumlitteraturen. Emnet fungerer i det store og det hele godt. Det finnes muligheter for forbedring, knyttet til det å få studentene i gang tidlig.	Det bør vurderes endringer i pensum, eventuelt å innføre en mer praktisk bok om bacheloroppgaveskriving. En justering av forelesningsformatet vil muligens kunne bidra til at studentene kommer tidligere i gang. Praktisk informasjon kan flyttes til et obligatorisk nettkurs i MittUiB for å frigjøre tid til aktiv læring i forelesningene.
SANT104 (høst 2025)	Fagfelleseminaret fungerte godt som læringsarena og ble opplevd som lærerikt av flere studenter. Noen studenter savnet faglige kommentarer fra lærer med faglig autoritet, noe som også kom fram i emneevalueringen. Det ble testet ut et alternativt opplegg til vanlig obligatorisk oppgave. Studenter kunne velge mellom å lage poster + presentasjon eller ordinær obligatorisk oppgave. Det alternative opplegget med poster fungerte svært godt.	Det anbefales at hver student leser to tekster neste gang for å redusere sårbarhet ved fravær og øke faglig utbytte. Posteropplegget kan muligens oppskaleres til hele emnet, men bør gjerne prøves én gang til for å samle mer erfaring.

Plan for evalueringer for våren 2026: SANT215 og SANT106 skal emneevalueres.

Planer (for endringer i studieporteføljen)

eventuelle planlagte endringer i instituttets studieportefølje og dimensjonering ved instituttet i 2025 og planer for endringer i 2026

Våren 2026 er første gang vi kjører ny struktur for bachelorstudentenes andre semester, der tre emner (**SANT106 Slektskap, kjønn og sosialt liv**, **SANT107 Den materielle verda: Økologi og økonomi** og **SANT108 Etnografi i praksis**) skal samkjøres. Basert på erfaringer i år vil opplegget kalibreres og justeres.

Vi har også under vurdering om det er økonomisk bærekraftig å fortsette med EVU-emnet **SANT660 Fleirkulturell forståing og kommunikasjon**. Vi ønsker å fortsette å gi tilbudet, men med bare syv studenter dette semesteret er det naturlig å ta en vurdering. Vi er imidlertid nylig kommet i dialog med Addisco om mulig samarbeid som kan komme til å bidra til større forutsigbarhet for emnet.

Dimensjonering

Instituttets har for tiden en tilfredsstillende dimensjonering av fast vitenskapelige ansatte i forhold til emneportefølje. Det er likevel noen utfordringer knyttet til at det av og til er vanskelig å matche underviseres kompetanse med undervisningsbehov. Videre er det nå slik at med instituttets dårligere økonomi samt færre doktorgradskandidater med arbeidsplikt er det mer krevende å dekke både UA-relatert arbeid, det økte behovet for sensur (p.g.a. dobbeltsensur), og veiledning av BA-essay.

Øvrige punkter

Tiltak for å styrke trivsel, mestring og gjennomføring i første studieår

Instituttet har lang tradisjon for å ansette undervisningsassistenter med fullført mastergrad i sosialantropologi som har ansvar for arbeidsgrupper og gjennomføring av obligatorisk aktivitet i sentrale emner på bachelornivå. Undervisningsassistentene har en tydelig faglig mentorrolle og fungerer som et lavterskel bindeledd mellom studenter og fagmiljøet. I tillegg til ordinære arbeidsgrupper har undervisningsassistentene arrangert tilbud som «lesing og konsentrasjon» der de samles for å trenes i nettopp dette. Dette har vist seg å ha stor faglig og sosial verdi for studentene.

I emnene **SANT106 Slektskap, kjønn og sosialt liv** og **SANT108 Etnografi i praksis** (andre semester BA) har undervisningsassistentene hatt fast kontortid, der studentene kan komme innom for faglige spørsmål og oppfølging. Dette tiltaket bidrar til økt tilgjengelighet, tidligere avklaring av faglige utfordringer og er et viktig tilbud for nye studenter.

Studentorganisasjonenes rolle som bindeledd mellom institutt og studenter ser vi som en viktig arena for trivsel, inkludering og rekruttering. Instituttet jobber for et tett samarbeid med og støtte av studentorganisasjonene. Studentorganisasjonene inviteres til møte/dialog med instituttleder og

administrasjon og vi er bevisst på å invitere dem i aktuelle fora og å stille på arrangementer der de ønsker faglige bidrag.

Vi fortsetter med å arrangere en faglig og sosial samling (med overnatting, hvis vi har økonomi til det) for alle masterstudenter på høstsemesteret, der både de helt nye studentene og de som har gått ett år, deltar. Dette tiltaket mener vi styrker kullfølelsen, åpner for erfaringsutveksling og bedre kontakt mellom første- og andre års masterstudenter. Samtidig bidrar faglig aktivitet i løpet av samlingen til å sikre faglig progresjon og gjennomføring på masterprogrammet.

Eventuelle planlagte eller gjennomførte endringer i, og refleksjoner rundt bruk av vurderingsformer i lys av KI

I lys av utfordringene med KI har instituttet stort sett valgt å gå bort fra hjemmeeksamen, og økt bruken av skoleeksamen. Innenfor vurderingsformen skoleeksamen har instituttet våren 2026 testet ut det å tillate flere hjelpemidler, blant annet et emne der det har vært tillatt å ta med seg «alle ikke-digitale hjelpemidler». Vi vil høste erfaringer fra dette senere i semesteret. Instituttet vurderer også andre mulige hjelpemidler på en skoleeksamen, som for eksempel at studenter kan ha med seg en monografi, at vi legger ved noen artikler i prøven, eller at oppgaveteksten gis ut på forhånd. Samtidig som at hovedtrenden er overgang til skoleeksamen, blir studentene også eksponert for andre vurderingsformer, for eksempel har det nye emnet **SANT108 Etnografi i praksis** mappevurdering.

Erfaringer fra undervisere tyder på at KI-skjemaet som er utarbeidet av fakultetet er av lite nytte. For eksempel oppgir studentene bruk av KI-kategorier utenfor de aksepterte kategoriene. Bruk av kategoriene fører til at det må foretas et nytt nivå av vurderinger som dermed fører til merarbeid. Viktigste erfaring med kategoriene er at vi gjennom studentenes bruk av dem har lært oss noe om hvordan studentene forholder seg til KI.

Vi er også bevisst på at vi må undervise studentene om bruk av KI. Allerede i 1. semester, gjennom emnet **SANT150 Akademisk skriving, teori og metode: antropologiske tilnærmingar**, planlegger vi å legge inn en tekst om antropologi og KI på pensum, samt å legge inn en studentaktiv diskusjon rundt dette i undervisningen. Det undervises også om KI i **SANT260 Bacheloroppgåve**, i tillegg til at det er fokus på KI i alle obligatoriske skriveoppgaver gjennom BA-løpet.

Samtidig som vi tilpasser oss KI-virkeligheten ved å justere vurderingsformer og orientere om KI-bruk i undervisningen, erkjenner vi at KI også fører til at undervisning og særlig vurdering blir utfordret på noen emner. Dette gjelder særlig utarbeidelse av selvstendige tekster i form av BA-essay og MA-oppgave. Vi er reelt bekymret for at vi ikke har verktøy som kan hindre omfattende bruk av KI og at det dermed blir vanskelig å foreta god veiledning og forsvarlig (rettferdig) vurdering av oppgavene.

Med vennlig hilsen

Ståle Knudsen
Undervisningsleder

Sigrid Tellez
Seniorkonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.